

Zicht vanuit een achterraam op een tuin met een duidelijke zichtlijn, hoogteverschil en dieptewerking.

Ontwerper Tom Poppelaars over kijken in de tuin en het sturen van zichtlijnen

‘Zo plat als een dubbeltje? Dan mist de tuin spanning’

Veel tuinen worden nog steeds ontworpen als een optelsom van terras, gazon en border. Alles ligt op één niveau en de blik eindigt bij de erfafscheiding. Volgens ontwerper Tom Poppelaars van Tuinstudio Tom kan dat anders. ‘Een tuin wordt pas interessant als je de blik van de kijker stuurt en niet alles in één keer laat zien.’

Auteur: Karlijn Raats

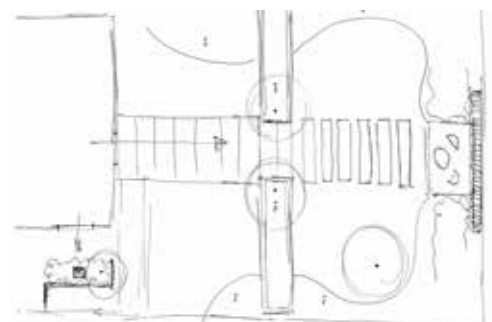
Zichtlijnen: waar stuur je het oog naartoe?

De eerste ontwerpbril is die van de zichtlijn. Trek denkbeeldig een lijn vanaf de achterdeur of het terras de tuin in: waar eindigt je blik? Bij een schutting, of bij een element dat nieuwsgierig maakt? Ontwerper Tom Poppelaars deelt zijn ervaring: ‘Wat ik vaak zie, is dat tuinen met veel zorg zijn aangelegd. Er zijn kwaliteitsmaterialen en -beplanting gebruikt en alles is netjes afgewerkt door de hovenier. Toch oogt de tuin niet interessant. Vanuit het raam kijk je recht tegen de haag of schutting aan. Terwijl één element dat nét in de zichtlijn staat het beeld spannender maakt.’

Ook binnen de tuin zelf spelen zichtlijnen een rol. Denk aan de entree, het uitzicht vanaf het terras over een vijver of een looppad dat het oog geleidt naar een pot of kunstobject. Een zichtlijn hoeft volgens Poppelaars niet altijd te eindigen bij een spectaculaire eyecatcher; het kan ook gaan om ritme of herhaling. ‘Bijvoorbeeld een pergola die het gazon begeleidt of een herhaald element in de border.’

Schets met rondingen in de zichtlijnen

Poppelaars licht zijn schets toe: 'Via de pijl kijk je vanuit het raam over een pad van grote tegels naar het achterterras, met een zitset en een heg of muurelement erachter. Het groen links en rechts geeft hoogte en diepte. Dwars opgesteld staan twee verhoogde bakken van 40 cm met een boompje erin. De rondingen zijn buigbare borderranden van 10 cm. Via het zijraam rechts kijk je ter hoogte van de cirkel uit op een kunstobject of mooie pot als eyecatcher. Zo zie je vanaf een bank of bij een eettafel bij dat raam ook iets interessants.'

Schets met rondingen in de zichtlijnen.

Ritmische elementen: met borderranden accentueer je zichtlijnen; hier van Straight Curve.

Plantenpot van Firma Staal.

Een cortenstalen watertafel van Adezz als blikvanger.

In de praktijk zijn er tal van manieren om zo'n zichttas te versterken. Poppelaars: 'Een cortenstalen plantenbak of watertafel kan dienen als eindpunt. Ronde of rechte borderranden of modulaire oplossingen kunnen een lijn begeleiden en herhalen. Met een constructie van SteigerbuisOnline, zoals ik die heb toegepast in de nieuwe inspiratietuin in Bloemenpark Appeltern, krijgt de zichtlijn letterlijk een kader.' Poppelaars vervolgt: 'Voor de uitvoerende hovenier zit de kwaliteit hier in de maatvoering. Precisie is cruciaal bij constructieve elementen: klopt de maatvoering, staat het object exact in lijn, is de herhaling consequent?'

Tom Poppelaars van Tuinstudio Tom. Recent heeft hij onder meer de nieuwe inspiratietuin voor Bloemenpark Appeltern ontworpen.

Schets van een dwarsdoorsnede met hoogte- en diepte-elementen

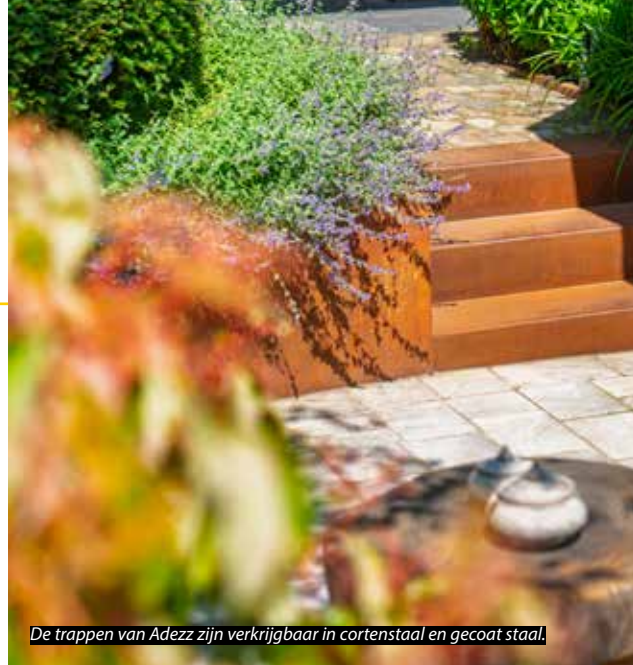
De tweede ontwerpbril: Hoog en laag, spelen met niveaus

Door de tweede ontwerpbril kijk je naar de hoogte. Een tuin die 'zo plat als een dubbeltje' is, mist dynamiek. Dat betekent niet dat er overal grote hoogteverschillen moeten komen, maar wel dat bewust gekozen niveauverschillen de ruimte sterker maken. 'Je moet de hoogteverschillen wel in verhouding tot het tuinoppervlak zien', benadrukt Poppelaars. 'In een tuin van 100 m² werkt een 60-80 cm hoge border vaak niet. Een subtiel verschil van 20 tot 40 cm kan al genoeg zijn om een plek te laten spreken.'

'Een subtiel hoogteverschil van 20 tot 40 cm kan al genoeg zijn om een plek te laten spreken'

Schets van een dwarsdoorsnede met hoogte- en diepte-elementen vanaf maaiveldniveau.

Links de woning, gevolgd door groen en bestrating. Iets lager een verdiept terrasje met bloembak en eventueel een klein gazon. Poppelaars: 'Door de verlaging kijk je niet meteen uit op het terras met meubels, maar eerder op de bloembak met beplanting – en toch ook eroverheen. Vervolgens kijk je onder de kroon van de boom door naar de elementen op de achtergrond. Dat creëert dieptewerking. Achter in de tuin staat een boom, met een object zoals een watertafel als blikvanger aan het einde van de zichtas. De boomkroon creëert hoogte, net als de pergola.'

De trappen van Adezz zijn verkrijgbaar in cortenstaal en gecoat staal.

Hoogteverschillen kun je opvangen met verhoogde borderranden. Hier in een versie van cortenstaal van Amevo, ook verkrijgbaar in antraciet of rvs.

Bij hoogteverschillen kun je ook denken aan producten die niveauverschillen accentueren, begeleiden of veilig maken, zoals (trap)hekken of balustrades bij verhoogde terrassen, trappen, splitleveltuinen en verhoogde looproutes. Hier Traphek Piran van SteigerbuisOnline.

Plantenbakken voor dieptewerking, hier in cortenstalen uitvoering van Adezz.

De derde ontwerpbril: Diepte

De derde ontwerpbril betreft diepte. Niet alles hoeft in één oogopslag zichtbaar te zijn. Sterker nog: een tuin wordt interessanter als er iets te ontdekken valt. Diepte ontstaat door te werken met een voorgrond, middenzone en achtergrond. Lage beplanting dicht bij het terras, een middenlaag met structuren of objecten en een hogere groenmassa of wand achterin. Door elementen deels aan het zicht te onttrekken, wordt de nieuwsgierigheid gewekt. Het resultaat is geen optische truc, maar een ruimtelijk effect: de tuin oogt groter, rijker en beter in balans. Poppelaars: 'Diepte is vrijwel altijd te creëren. Verhoogde bloembakken, muurtjes of een pergola kunnen al voor gelaagdheid zorgen. Zelfs in een kleine tuin kun je met een pergola of een meerstammige heester veel bereiken, zonder dat het veel ruimte inneemt.'

Gebogen lijnen en ronde accenten van cortenstaal kunnen helpen om de blik verder de tuin in te trekken. Compacte plantenbakken en mooie bloembakken kunnen in de middenlaag een subtiel accent vormen. Door materialen te combineren, bijvoorbeeld een tegel naast een robuust betonelement, ontstaat extra gelaagdheid. Wederom telt dat de diepte in verhouding moet staan tot de tuinoppervlakte.

Meerstammige heesters

Poppelaars: 'Je kunt met een meerstammige heester al veel diepte creëren, zonder dat het teveel ruimte inneemt. Vergeet het groen niet! Bij de verdeling in voorgrond, middenzone en achtergrond moet je dus niet alleen zorgen voor afwisseling in materialen, maar ook tussen groen en (half)verharding.' Bron: Van Dijk Tuinen en Meulenbergh Exclusieve Tuinontwerpen

Open tuinafscheidingen, pergola's en leiboomconstructies helpen om een tuin qua diepte op te delen in voorgrond, midden en achtergrond. In dit project staat een pergola voor druiven van SteigerbuisOnline.

Meerstammige heesters voor dieptewerking.

'Extra gelaagdheid ontstaat door materialen te combineren, bijvoorbeeld een tegel naast een robuust betonelement'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!